

Ny israelsk grensepolitikk

Klassekampen 24.11.2006

Bård Kårtveit

Palestinere med utenlandske pass nektes innreise i den palestinske områdene.

Siden juli har Israel nektet innreise til de palestinske områdene for palestinere med utenlandske pass. Også forskere, journalister, studenter og ungdommer som jobber for humanitære organisasjoner på Vestbredden blir stanset på flyplassen i Tel Aviv og på grenseoverganger til Israel. Dette innebærer at hundrevis av palestinere blir splittet fra sine familier, og at de palestinske områdene sakte tømmes for internasjonal tilstedeværelse. Nær kontakt med familie i utlandet og internasjonal tilstedeværelse har betydd mye for palestinere i de okkuperte områdene. Gjennom flere tiår har palestinere reist til andre deler av verden for å studere, jobbe og for å starte nye liv i utlandet. Disse utvandrerne har gitt mye økonomisk støtte til familie på Vestbredden, og penger fra palestinere i utlandet har gjort tilværelsen lettere for dem som fortsatt lever i området. De som forlot landet mellom 1967 og 1994 mistet sitt palestinske statsborgerskap, og retten til å vende tilbake dersom de ble i utlandet i mer enn ett år av gangen. De fleste endte opp med å få statsborgerskap i det land de studerte eller arbeidet i, men mange vendte likevel hjem til de okkuperte områdene etter noen år, giftet seg hjemme i Palestina, stiftet familier og oppdro sine barn i de byene hvor de selv vokste opp. De fikk aldri tilbake sitt palestinske statsborgerskap, og var nødt til å reise inn på turistvisum som måtte fornyes hver tredje måned. Etter Oslo-avtalen i 1994 kunne folk reise ut av landet uten å miste sitt palestinske statsborgerskap. Folk som hadde forlatt området etter 1984 kunne søke om å få det tilbake, men bare et fåtall slike søknader ble behandlet. Mange palestinere bosatt på Vestbredden har også giftet seg med palestinere som er født i utlandet, men som er oppvokst eller har flyttet til Palestina i voksen alder. Disse får heller ikke statsborgerskap og må også oppholde seg i landet på turistvisum som må fornyes hver tredje måned. Dette er en slitsom og usikker situasjon som tusenvis av palestinske familier har levd med i flere år. Men nå er dette på vei til å ta slutt. De siste månedene har israelske myndigheter systematisk nektet palestinere med utenlandske pass å komme inn i de palestinske områdene. Folk som i flere år har reist til Jordan og tilbake hver tredje måned blir nå nektet innreise, og blir derved splittet fra barn og ektefeller som fortsatt bor i de palestinske områdene. Sam Bahour er en palestinsk forfatter og forretningsmann som er født i USA, men delvis oppvokst på Vestbredden før han jobbet og studerte i USA i noen år. For tretten år siden vendte han likevel hjem for å bosette seg på Vestbredden. Han er gift med en kvinne fra Al-Bireh ved siden av Ramallah, de har to døtre som vokser opp i Palestine, og siden de kom tilbake har Sam tatt del i utbyggingen av et telekommunikasjons-selskap, et kjøpesenter og et lokalt mediasenter som til sammen skapte flere tusen palestinske arbeidsplasser. Han trives hjemme i Palestina, og har satset på å bli, men han har aldri fått permanent oppholdstillatelse og han har derfor vært nødt til å reise inn og ut av landet som «turist». Siste gang han gjorde dette, fikk han «Last Entry» stemplet i passet. Han har nå valget mellom å bli værende på Vestbredden inntil han blir tvangsdeportert av israelske myndigheter eller ta med seg familien og forlate landet. Hans opplevelse er langt fra unik. Også utlendinger som forsker, studerer eller tar del i hjelpearbeid i de okkuperte områdene blir nå nektet innreise til Israel. Siden juli har flere hundre utenlandske studenter, frivillige og folk som arbeider ved palestinske universiteter og humanitære organisasjoner blitt stanset på vei inn til Vestbredden. De blir bedt om å søke studie- eller jobbvisum gjennom israelske ambassader, men dette er nesten umulig å få, dersom man ikke jobber for organisasjoner som har et spesielt nært forhold til Israel. Resultatet er at nordmenn og andre utlendinger som ønsker å

studere arabisk, ta del i hjelpearbeid gjennom organisasjoner som Save the Children eller Kirkens Nødhjelp eller undervise ved palestinske universiteter, må gi seg ut for å være turister idet man ankommer Israel. Helst bør de blånekte for enhver kontakt med palestinere og håpe at grensekontrolløren biter på. Enhver innreise til Israel blir en nervepirrende opplevelse. Ved hver grensekryssing risikerer man å bli nektet innreise, gjerne med en vag henvisning til «Israels sikkerhet». Dette innebærer at de palestinske områdene vil bli stadig mer lukket for internasjonal tilstedeværelse, og de neste månedene vil det bli færre utlendinger som kan jobbe, studere og bevitne Israels maktutøvelse i de okkuperte områdene. Etter at Hamas vant valget i januar har palestinerne vært straffet med politisk og økonomisk isolering fra det internasjonale samfunnet. Gjennom Israels nye grensepolitikk blir palestinerne også isolert fra familie i utlandet og fra personlig kontakt med folk fra andre deler av verden.